

2. februar 2023

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 14. februar 2023

1) Økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	2
2) Revision af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer
KOM(2022) 583
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	8
3) Økonomisk genopretning i EU: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF) og revideret rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan
KOM(2020) 408, KOM(2023) 37
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	22
4) Forberedelse af G20-møde for finansministre og centralbankchefer, 23-24. februar 2023
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet	34

Dagsordenspunkt 1: Økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

ECOFIN ventes 14. februar 2023 igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Fokus for drøftelsen ventes at være på implementeringen af EU's markante sanktioner mod Rusland og implikationerne heraf for Ruslands økonomi samt konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine på EU-landenes økonomier og håndteringen heraf.

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder for økonomierne i EU-landene. Regeringen arbejder løbende for så hårde og effektive økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt. Ift. tiltag til håndtering af de høje energiprisers konsekvenser for husholdninger og virksomheder er det vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne. EU skal sætte yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil russisk energi. Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt.

2. Baggrund

Sagen om de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine er løbende blevet drøftet på ECOFIN-møderne siden februar 2022. Drøftelserne har dækket over en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene, nationale finanspolitiske kompensationstiltag og fælles EU-tiltag i lyset af stigende inflation og høje energipriser, EU's finansielle støtte til Ukraine i 2022 og 2023 samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland.

Sagen drøftedes senest på ECOFIN 17. januar 2023, hvor Kommissionen bl.a. orienterede om status for implementeringen af EU's makrofinansielle assistance til Ukraine på 18 mia. euro i 2023. Første udbetaling på 3 mia. euro blev gennemført 17. januar 2023 efter indgåelse af en aftale med de ukrainske myndigheder om de nærmere betingelser for den makrofinansielle assistance.

Sanktioner

EU har vedtaget en lang række sanktionspakker som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. Sanktionerne er vedtaget i forlængelse af de eksisterende foranstaltninger, der siden 2014 er blevet indført over for Rusland efter annekteringen af Krim. Sanktioner er mest effektive, hvis flere internationale partnere står sammen om dem. EU har derfor arbejdet tæt sammen med ligesindede partnere i bl.a. G7 for at koordinere sanktionsarbejdet.

På det økonomiske område omfatter EU's sanktioner mod Rusland bl.a. markante finansielle restriktioner, herunder forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valutareserver, udelukkelse af en række af de største russiske banker, herunder Ruslands største bank, Sberbank, fra det internationale betalingsformidlingssystem, SWIFT, samt fuldt

transaktionsforbud mod udvalgte russiske banker. Der er også indført betydelige restriktioner i russiske bankers og statsejede selskabers adgang til de europæiske kapitalmarkeder. Der er indført forbud mod salg mv. af pengesedler og omsættelige værdipapirer til Rusland i alle EU-valutaer (inklusiv danske kroner), forbud mod levering af kreditvurderingstjenester for russiske kunder samt forbud mod import, køb eller overførsel af guld af russisk oprindelse, eksporteret fra Rusland. Derudover er der indført sanktioner i forhold til handel med krypto-aktiver.

Der er ligeledes indført flere sektorspecifikke sanktioner bl.a. rettet mod den russiske energisektor, individuelle sanktioner mod en lang række personer og virksomheder samt sanktioner relateret til det internationale samarbejde, herunder fratagelse af Ruslands fordelagtige handelsvilkår (lave toldsætter) inden for rammerne af WTO (såkaldt Most Favoured Nation-status). EU har indført et forbud mod import af russisk olie transporteret via søvejen, og 5. december 2022 indførtes i tæt samarbejde med internationale partnere et internationalt prisloft på russisk råolie mv. på USD 60 pr. tønde.

Som reaktion på Belarus' involvering i Ruslands invasion af Ukraine har EU – i lighed med USA og internationale partnere – også vedtaget en række sanktioner mod Belarus, der ligesom Rusland allerede inden invasionen var underlagt en række EU-sanktioner. EU har således bl.a. indført yderligere handelsrestriktioner og finansielle restriktioner, herunder restriktioner rettet mod den belarusiske centralbank og finansielle institutioner i Belarus, samt individuelle sanktioner mod en lang række belarusiske personer og virksomheder.

Rådet vedtog 27. januar 2023 en forlængelse af EU's sanktioner mod Rusland med yderligere seks måneder frem til 31. juli 2023. Der pågår aktuelt drøftelser i EU om yderligere sanktioner mod Rusland og Belarus.

På Det Europæiske Råds møde 15. december 2022 drøftedes mulige optioner for anvendelse af indefrosne russiske aktiver til støtte for Ukraines genopbygning. Kommissionen, Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt Rådet opfordredes til at arbejde videre hermed i forenelighed med EU og international ret.

Konsekvenser af sanktionerne for Ruslands økonomi

De internationale sanktioner mod Rusland har til formål at medføre en markant svækkelse af den russiske økonomi, ikke mindst på længere sigt. Uformelle analyser fra Kommissionen peger også på, at sanktionerne har påført hårde og konkrete effekter på tværs af den russiske økonomi, som vil akkumulere sig over tid i takt med sanktionernes gradvise effekt og de løbende forlængelser og stramninger af sanktionerne.

Omfattende tiltag fra de russiske myndigheders side, herunder markant øgede pengepolitiske renter og omfattende kapitalrestriktioner mhp. at hindre investorers frasalg af russiske aktiver, har bidraget til at holde hånden under den finansielle sektor i Rusland og afværge en finansiell krise. Samtidig har de høje gas- og energipriser i 2022 bidraget til at opretholde betydelige offentlige indtægter.

Den Internationale Valutafond (IMF) skønner i sin seneste prognoseopdatering fra januar 2023, at russisk økonomi skrumpede i 2022, idet BNP faldt med 2,2 pct., sammenlignet med et forventet fald i BNP på 3,4 pct. i 2022 i IMF's prognose fra oktober 2022. For 2023 skønner IMF, at BNP vil stige marginalt med 0,3 pct., hvilket er en opjustering på 2,6 pct.-point ift. oktoberprognosen.

IMF lægger bl.a. til grund for skønnene for russisk økonomi, at det nuværende internationale prisloft på russisk olie på 60 USD pr. tønde ikke forventes at påvirke Ruslands olieeksport nævneværdigt, og at Ruslands eksport af råolie mv. vil fortsætte med at blive omdirigeret fra de lande, som har indført sanktioner, til andre lande.

IMF's skøn for BNP-væksten i Rusland i 2023 er højere end andre nylige internationale konsensususkøn, der peger på negativ BNP-vækst i 2023 på nærmere 3-4 pct.¹ Således peges bl.a. på, at russiske økonomi bremsede op i slutningen af 2022, herunder drevet af faldende volumen i olieeksporten, som udgør en afgørende sektor i russisk økonomi.

Samtidig er de offentlige finanser i Rusland under øget pres, ikke mindst foranlediget af faldende olie- og gaseksport og stigende offentlige udgifter i lyset af krigen. Således skønnes opfyldelse af den russiske regerings mål om at begrænse budgetunderskuddet i 2022 til 2 pct. af BNP at bero på betydelige indtægter fra det statslige gasselskab, herunder i form af udbytter. Der er tale om en svækkelse af de offentlige finanser ift. 2021, hvor Rusland havde et mindre budgetoverskud på 0,4 pct. af BNP.

Analyser fra bl.a. Kommissionen og tænketanken Bruegel peger på, at effekterne af de internationale sanktioner over tid vil have betydelige strukturelle konsekvenser for russisk økonomi. Teknologisk degradering som følge af afkoblingen fra adgang til vestlig teknologi samt udflytningen af internationale virksomheder vil svække den indenlandske produktion, investeringer, produktivitet og dermed Ruslands langsigtede vækstpotentiale. Samtidig er det vurderingen, at det internationale prisloft på russisk olie og EU's forbud mod import af russisk olie transporteret via søvejen vil reducere de russiske offentlige indtægter og det finanspolitiske råderum, og dermed yderligere svække udsigterne for russisk økonomi.

Konsekvenserne af krigen i Ukraine for EU-økonomierne

Ruslands invasion af Ukraine har negativ betydning for EU-landenes økonomier, herunder i form af høje energipriser og svækket forbruger- og erhvervstillid. Samtidig har krigen øget den internationale usikkerhed og bidraget til øget risikoaversion globalt.

IMF skønner i sin seneste prognoseopdatering, at væksten i EU i 2022 landede på 3,7 pct., hvilket er 0,5 pct.-point højere end skønnet i sidste prognose fra oktober

¹ Finlands centralbank, Institut for vækstøkonomier (BOFIT)

2022. For 2023 skønnes BNP-væksten i EU til 0,7 pct., hvilket er uændret i forhold til sidste prognose. For 2024 ventes væksten at stige til 1,8 pct., hvilket er en nedjustering med 0,3 pct.-point i forhold til sidste prognose.

IMF peger på, at væksten i Europa i 2022 viste sig mere robust end tidligere ventet, hvilket bl.a. skal ses i lyset af finanspolitiske lempelser i EU på skønnet 1,3 pct. af EU's BNP til understøttelse af husholdninger og virksomheder. IMF vurderer, at krigen i Ukraine udgør en betydelige kilde til ustabilitet, særligt for Europa. Mens prisen på gas i Europa er faldet mere end ventet siden sommeren 2022, og de europæiske landes gasbeholdninger skønnes tilstrækkelige til at undgå forsyningsforstyrrelser på kort sigt, vurderes genopfyldning af gaslagrene i Europa frem mod næste vinter, særligt i lyset af den lavere tilgang af russisk gas, at udgøre en konkret udfordring.

Kommissionen ventes senere i februar at offentliggøre sin vinterprognose. I Kommissionens seneste prognose fra november 2022 skønnedes BNP-væksten i EU i 2022 til 3,3 pct., faldende til 0,3 pct. i 2023 og 1,6 pct. i 2023. Inflationen i EU skønnedes til 9,3 pct. hhv. 7,0 pct. i 2022 og 2023, hvorefter der ventedes et fald i inflationen til 3,0 pct. i 2024, afspejlende forventninger om faldende efterspørgsel og en gradvis normalisering af energipriserne. Kommissionen skønnede i november 2022, at ledigheden i EU vil stige fra 6,2 pct. af arbejdsstyrken i 2022 til 6,5 pct. i 2023 for derefter at falde til 6,4 pct. i 2024.

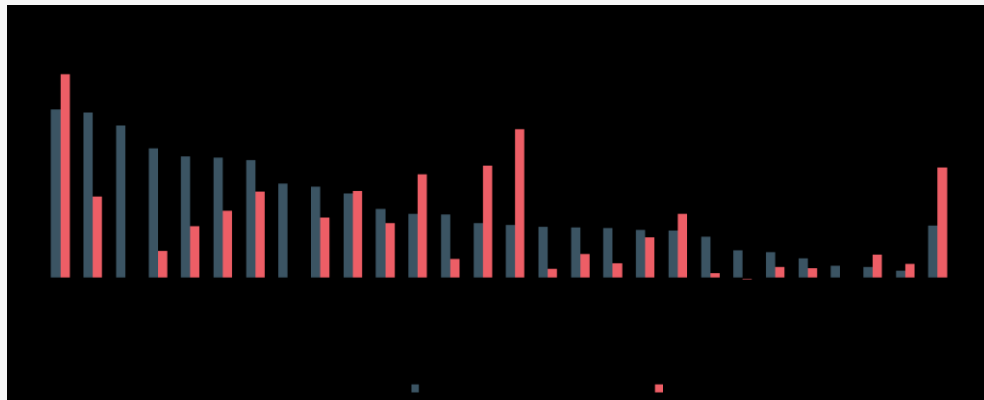
Støttetiltag i EU-landene i lyset af inflationen mv.

Alle EU-lande vedtog i 2022 nationale støttetiltag i lyset af den høje inflation, herunder særligt stigningerne i energipriserne. Udgifterne til økonomiske støttetiltag i EU-landene i 2022 ventes ifølge Kommissionens opgørelse af 11. november 2022 samlet set at have udgjort ca. 1,2 pct. af EU's BNP *netto* (dvs. udgifter fratrukket ekstraordinære indtægter, fx beskatning af overnormale profitter).

Der er store variationer mellem landene ift. det samlede omfang af de gennemførte støttetiltag, hvor særligt lande i Sydeuropa (Grækenland, Italien, Malta og Spanien) har vedtaget tiltag, der relativt set har det største omfang, mens de nordiske lande, herunder Danmark, har vedtaget tiltag med mindst omfang, *jf. figur 1*.

I Kommissionens opgørelse fra november 2022 ventes der generelt reduktioner fra 2022 til 2023 i flere landes udgifter til støttetiltag, *jf. figur 1*. Udviklingen afspejler, at støttetiltagene i mange lande er midlertidige og planmæssigt udfases i primo 2023. Det ventede omfang af støttetiltag i 2023 er derfor generelt usikkert. Såfremt landenes nuværende støttetiltag fastholdes omtrent uændret i 2023, skønner Kommissionen, at udgifterne på EU-niveau vil udgøre ca. 1,5-2,0 pct. af BNP.

Figur 1
Store forskelle i nettoudgifterne til støttetiltag på tværs af EU

Anm.: *For hele EU angiver opgørelsen for 2023 de samlede omkostninger, hvis eksisterende tiltag videreføres for hele året. Omfanget af støttetiltag i 2023 er dog generelt vanskeligt at opgøre, da en stor andel af tiltag i landene er midlertidige og foreløbigt udløber i starten af 2023.

Kilde: Kommissionens efterårsprognose (november 2022), opgjort pr. 31. oktober 2022.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. februar 2023 at have en drøftelse af økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine.

ECOFIN ventes bl.a. at drøfte konsekvenserne af EU's sanktioner for russisk økonomi, ligesom der ventes en drøftelse af implikationerne af Ruslands invasion af Ukraine for EU-landenes økonomier og håndteringen heraf, herunder på baggrund af Kommissionens kommende vinterprognose. Det er muligt, at ECOFIN også vil gøre status på EU's markante sanktioner mod Rusland og implementeringen heraf.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning blandt EU-landene til sanktionerne mod Rusland. EU-landene ventes generelt at lægge vægt på vigtigheden af samarbejde og koordination på tværs af EU-landene for at imødegå konsekvenserne af krisen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at ECOFIN løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder for økonomierne i EU-landene. Regeringen arbejder løbende for så hårde og effektive økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt. Ift. tiltag til håndtering af de høje energiprisers konsekvenser for husholdninger og virksomheder er det vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne. EU skal sætte yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil russisk energi. Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest til orientering 13. januar 2023 forud for rådsmødet (ECOFIN) 17. januar 2023.

Dagsordenspunkt 2: Revision af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer

KOM(2022) 583

1. Resume

ECOFIN ventes 14. februar 2023 at drøfte udvalgte spørgsmål vedr. en mulig reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler.

På ECOFIN 6. december 2022 præsenterede Kommissionen en overordnet meddelelse (ikke egentlige lovforslag) med et udspil til en reform af reglerne, der bl.a. sætter rammerne for EU-landenes nationale finanspolitikker. ECOFIN vil på senere møder komme tilbage til mere grundlæggende drøftelser af en reform af reglerne, evt. på mødet 14. marts. Kommissionens udspil og drøftelserne på ECOFIN i foråret ventes at danne grundlag for egentlige lovforslag til en reform i 2023.

Kommissionen fremhæver i sit udspil, at der er behov for, at de eksisterende finanspolitiske regler reformeres, bl.a. mhp. at sikre sunde og holdbare offentlige finanser som grundlag for bæredygtig vækst i alle EU-landene. Reformen skal opnå disse mål ved at styrke landenes ejerskab til reglerne, simplificere reglerne, styrke fokus på det mellemlange sigt og sikre bedre håndhævelse.

Kommissionen foreslår bl.a., at overvågningen af og kravene til EU-landenes finanspolitik forankres i nationale, mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik. De mellemfristede planer skal fastsætte årlige udgiftslofter, som sikrer en holdbar gældsudvikling, samt indeholde investeringer og reformer, der i visse tilfælde kan medføre lempeligere krav til landenes finanspolitik og udsædnt gældsreduktion, berunder hvis investeringerne og reformerne styrker den finanspolitiske holdbarhed. Lande med substantielle eller moderate gældsudfordringer stilles større krav om at forbedre de offentlige finanser med deres mellemfristede planer, mens lande med lave gældsudfordringer har større spillerum i fastlæggelsen af finanspolitikkerne. Kommissionen skal vurdere og Rådet skal godkende de mellemfristede planer. Derudover lægger Kommissionen op til at styrke håndhævelsen af de finanspolitiske regler.

Kommissionen foreslår derudover en reform af samarbejdet om makroøkonomiske ubalancer, der via overvågning har til formål at identificere og forebygge potentielle skadelige økonomiske ubalancer, fx ubalancer mht. offentlig og privat gæld, konkurrenceevne og boligmarkedet. Kommissionen foreslår, at overvågningen gøres mere fremadskuende og integreres i arbejdet med de mellemfristede planer, idet lande med ubalancer skal integrere reformer og investeringer, der adresserer disse ubalancer, i deres mellemfristede planer.

De fleste EU-lande støtter generelt en reform af reglerne rettet mod målene om sunde og holdbare offentlige finanser som grundlag for vækst, men der er forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål. EU-landene er således delte på en række områder i drøftelserne, og der pågår fortsat tekniske drøftelser pba. Kommissionens udspil mhp. at forstå indholdet af udspillet og konsekvenserne for de enkelte lande og EU som helhed.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler understøtter sunde og holdbare offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU. En reform af reglerne bør understøtte landenes arbejde med at sikre lavere gæld og en holdbar gældsudvikling på lang sigt, især i lande med høj gæld, og opbygge råderum mhp. finansiering af politiske prioriteter og håndtering af lavkonjunkturer og økonomiske kriser. Det er vigtigt, at den danske budgetlov fortsat kan rummes inden for evt. ændrede EU-regler. Regeringen vil tage nærmere stilling til Kommissionens udspil i takt med, at indholdet af udspillet bliver klarere.

2. Baggrund

De fælles finanspolitiske regler i Stabilitets- og Vækstpagten ("Stability and Growth Pact" – SGP) og proceduren for makroøkonomiske ubalancer ("Macroeconomic Imbalance Procedure" – MIP) udgør grundelementer i rammen for EU-samarbejdet på det finanspolitiske og økonomiske område.

EU's finanspolitiske regler sætter de overordnede rammer for EU-landenes nationale finanspolitikker. Formålet med reglerne er at sikre en sund og stabil økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed til gavn for vækst og beskæftigelse, herunder ved at understøtte lave statsgældsrenter og forebygge gældskriser. Hvis reglerne som helhed efterleves på tværs af konjunkturerne, muliggør det, at de såkaldte automatiske stabilisatorer, fx økonomiske ydelser til ledige, kan virke fuldt ud og modgå negative effekter på vækst og beskæftigelse i økonomisk dårlige tider. De finanspolitiske regler indebærer ikke nogen begrænsninger på størrelsen og sammensætningen af de offentlige udgifter, men sætter grænser for underskud og gældsopbygning, der kan have negative effekter på de enkelte landes økonomier og EU's økonomi som helhed. De finanspolitiske regler består grundlæggende af en *forebyggende del med grænser for EU-landenes udgiftsvækst og struktursaldo*, samt en *korrigerende del med grænser for faktiske underskud samt gældskvoté og -udvikling* i EU-landene, *jf. boks 1*.

I tillæg til EU's fælles finanspolitiske regler er Danmarks finanspolitiske regler forankret i budgetloven. Ifølge budgetloven må underskuddet på den strukturelle saldo som udgangspunkt ikke overstige -1 pct. af BNP (-0,5 pct. af BNP frem til juni 2022, hvor underskudgrænsen blev ændret som følge af aftalen, "Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik"). Budgetloven medfører, at hvis skønnet for den strukturelle saldo for det kommende år væsentligt overstiger -1 pct. af BNP, er regeringen forpligtet til at fremlægge forslag, der kan korrigere uoverensstemmelsen med målet.

Proceduren for makroøkonomiske ubalancer udgør rammen for samarbejdet i EU om systematisk overvågning af makroøkonomiske ubalancer. Formålet er på et tidligt tidspunkt at kunne identificere og forebygge potentielle skadelige økonomiske ubalancer, eller gribe ind over for ubalancer, som er ved at udvikle sig eller har materialiseret sig, med henblik på at korrigere dem, *jf. bilag 1*.

Boks 1

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende og forebyggende dele

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del

Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del består af reglerne om, at det faktiske underskud ikke må overstige 3 pct. af BNP ("3 pct.-grænsen"), og at den offentlige bruttogæld ikke må overstige 60 pct. af BNP, medmindre den nedbringes tilstrækkeligt hurtigt. Det indebærer overordnet, at gælden årligt i gennemsnit skal reduceres med mindst 1/20 af den andel af gælden, der ligger ud over 60 pct. af BNP, når man måler over en treårig periode ("gældsreglen").

Hvis en af eller begge de numeriske regler i den korrigerende del er overskredet, laver Kommissionen en vurderingsrapport. Her vurderes det, hvorvidt der skal tildeles en EDP-henstilling, under inddragelse af alle relevante faktorer, herunder særligt økonomiens udvikling, fremskridt hen imod landets mellemlistede mål for struktursaldoen (MTO), den mellemfristede gældsudvikling og gennemførelse af strukturreformer. Fsva. overskridelser af 3 pct.-grænsen kan et land også undgå en henstilling, hvis overskridelsen vurderes at være "lille og midlertidig" (i praksis højst 3,5 pct. af BNP) og exceptionel (dvs. kan forklares af en usædvanlig begivenhed uden for landets kontrol).

Hvis et euroland, der er blevet tildelt en EDP-henstilling, ikke efterlever denne, kan henstillingen optrappes til et pålæg, som er en skærpet henstilling med mere udspecificerede krav til finanspolitikken. Hvis et land ikke lever op til en henstilling, kan Rådet potentielt suspendere midler fra EU's struktur- og investeringsfonde, jf. vilkårene for adgang til disse fonde (gælder både euro- og ikke-eurolande). Der er desuden muligheder for at pålægge eurolande gradvise sanktioner i form af deponeringer af et beløb eller bøder under Stabilitets- og Vækstpagtens korrigerende del.

Betingelsen for at ophæve en underskudsprocedure er, at underskuddet er bragt under 3 pct. af BNP til fristen (det skal bekræftes af regnskabstal), at der er tale om en varig korrektion (dvs. at underskuddet ventes at forblive under 3 pct. af BNP i hele Kommissionens prognoseperiode), samt at gæld over 60 pct. af BNP samtidig nedbringes i et passende tempo.

Baggrund om Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende del

Lande, som ikke har EDP-henstillinger, er underlagt Stabilitets- og Vækstpagtens forebyggende regler og skal således sikre tilpasning hen imod deres nationalt fastsatte mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO) og sikre en offentlig nettoudgiftsvækst (målt ved EU's udgiftsregel), som er i overensstemmelse med den pågældende tilpasning af struktursaldoen. Udgiftsreglen sætter et benchmark for den vækst i et konkret mål for de offentlige udgifter (bl.a. justeret for renteudgifter og konjunkturbetingede ledighedsudgifter), som er muligt, hvis der samtidig skal sikres tilpasning mod MTO.

Kommissionen foretager løbende vurderinger af, om disse krav er efterlevet. Der er tale om en helhedsvurdering, som både omfatter struktursaldoen og udgiftsreglen samt evt. andre relevante forhold. Rådet kan åbne en procedure for væsentlige afvigelser ("significant deviation procedure" – SDP) og tildele særlige forebyggende henstillinger ("MTO-henstillinger") til lande, som vurderes at have en "væsentlig overskridelse" af de forebyggende regler (dvs. afvigelse på mindst ½ pct. af BNP i et år eller sammenlagt over to år ift. MTO). Sådanne henstillinger kan kun tildeles "ex post", dvs. på baggrund af observerede overskridelser i de to senest afsluttede år. Der er mulighed for at pålægge eurolande, der ikke efterlever en MTO-henstilling, sanktioner i form af deponering af et beløb.

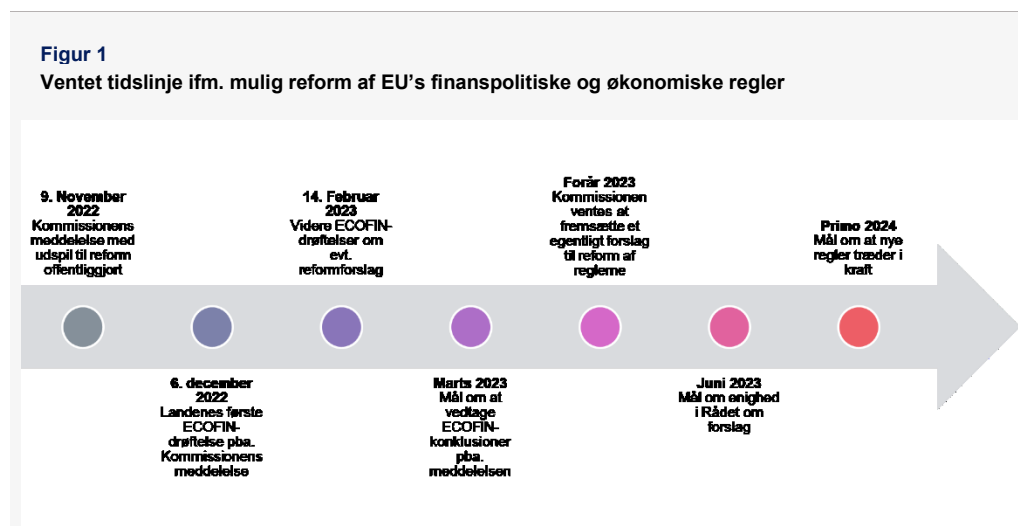
En evt. reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer

Kommissionen har i 2020-2022 evalueret EU's finanspolitiske og økonomiske rammer, hvilket samtidig har igangsat drøftelser om behovet for en eventuel reform af de fælles finanspolitiske regler og samarbejdet om makroøkonomiske ubalancer.

Kommissionen har ifm. sin evaluering peget på potentiale for forbedring af de finanspolitiske og økonomiske rammer, hvilket har været med til at fremme et ønske hos Kommissionen og flere EU-lande om en reform af disse, herunder særligt de fælles finanspolitiske regler.

Som led i en mulig reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler har Kommissionen 9. november 2022 offentliggjort en meddelelse med et overordnet udspil

til en reform. Meddelelsen danner grundlag for drøftelser mellem landene, som vil indgå i Kommissionens overvejelser om at fremsætte forslag til en reform, muligvis i første halvår af 2023, jf. figur 1. Nye regler vil eventuelt kunne træde i kraft fra og med 2024, hvor den generelle undtagelsesklausul, der siden dens aktivering i marts 2020 har medført stor fleksibilitet i håndhævelsen af de eksisterende regler, ventes deaktiveret.

Anm.: Såfremt Kommissionen fremsætter forslag til egentlig EU-lovgivning skal EU-formandskabet forhandle med Europa-Parlamentet efter enighed i Rådet om et kompromis.

Kilde: Egen tilvirkning

I meddelelsen af 9. november konkluderer Kommissionen bl.a., at de finanspolitiske og økonomiske regler siden Maastrichttraktaten af 1992 har bidraget til at sikre økonomisk konvergens mellem landene, værne om sunde offentlige finanser og adressere makroøkonomiske ubalancer. Mens reglerne siden har udviklet sig, finder Kommissionen, at deres kompleksitet er blevet øget væsentligt, ligesom nogle instrumenter er blevet forældede. Endvidere er de eksisterende regler ikke tilstrækkeligt differentierede til at håndtere landenes vidt forskellige finanspolitiske udgangspunkter samt risici for gældsholdbarhed og andre svagheder.

Kommissionen finder på den baggrund, at der er *behov for en reform af de finanspolitiske regler*, der bidrager til at styrke EU-landenes ejerskab til reglerne, simplificere reglerne, sikre bedre og mere realistisk gældsreduktion samt i højere grad at fremme investeringer. Kommissionens meddelelse har til formål at definere en simpel og integreret ramme for makro-finansiel overvågning mhp. at understøtte holdbar offentlig gæld samt fremme bæredygtig og inkluderende vækst. Kommissionen lægger derfor op til at etablere en samlet ramme for finanspolitik, investeringer og reformer.

Kommissionen fremhæver desuden, at en eventuel reform bør gennemføres uden ændringer af de traktatbestemte grænser, der fastsætter, at landenes offentlige bruttogæld og underskud på den faktiske offentlige saldo ikke må overstige hhv. 60 og 3 pct. af BNP.

I meddelelsen fremføres en række konkrete overvejelser og forslag til ændringer af de finanspolitiske og økonomiske regler.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. februar 2023 at drøfte udvalgte spørgsmål vedr. en mulig reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler. På ECOFIN 6. december 2022 præsenterede Kommissionen sit overordnede udspil til en reform af reglerne, der bl.a. sætter rammerne for EU-landenes nationale finanspolitikker. ECOFIN vil på senere møder komme tilbage til mere grundlæggende drøftelser af en reform af reglerne, evt. på mødet 14. marts.

I det følgende præsenteres et prioriteret uddrag af forslagene i meddelelsen.

1. Simplere finanspolitiske regler med fokus på udgiftslofter og gældsudvikling

Kommissionens udspil lægger op til, at kravene til landenes finanspolitik fastsættes som årlige udgiftslofter og overordnede, mellemfristede mål for gældsudviklingen:

- Landene skal fastsætte udgiftslofter mhp. at nå mål for deres gældsudvikling på mellemlang sigt baseret på de pågældende landes gældsudfordringer. Udgiftslofterne baseres på en EU-definition på nettoudgiftsniveaue, hvor de faktiske offentlige udgifter fratrækkes renteudgifter og konjunkturfølsomme ledighedsudgifter og korrigeres for diskretionære indtægtsforøgende eller –formindskende tiltag, fx skatteændringer.
- Udgiftslofterne skal overordnet set erstatte de gældende forebyggende regler med fokus på den strukturelle saldo, herunder bestemmelserne om overholdelse af eller tilpasning mod landenes mellemfristede mål for den strukturelle saldo (MTO). Der lægges dog op til, at man fortsat kan bruge struktursaldoen ifm. nationale budgetlove som i fx Danmark.
- Overholdelse af gældskriteriet (om at en gæld højst må udgøre 60 pct. af BNP eller falder tilstrækkeligt hurtigt, dvs. på linje med de nævnte mål for gældsreduktion) vurderes ud fra efterlevelse af de årlige udgiftslofter. Gældskriteriet vurderes således ikke længere ud fra den eksisterende gældsregel om, at lande med gæld over 60 pct. af BNP skal reducere overskridelsen med 1/20 årligt, *jf. afsnit 2*.

Kommissionen fremhæver, at fokus på udgiftslofter skal gøre reglerne lettere at forstå, og at en nettoudgiftsindikator i mindre grad end den strukturelle saldo er baseret på uobserverbare størrelser, herunder estimation af outputgab (forskelle mellem faktisk BNP og det potentielle BNP ved fuld kapacitetsudnyttelse) mv.

2. Nationale, mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik

Kommissionen foreslår, at overvågningen af og kravene til EU-landenes finanspolitik forankres i nationale, mellemfristede planer for finans- og strukturpolitik. De nationale planer skal styrke landenes ejerskab til EU's finanspolitiske og økonomiske regler og krav, styrke finanspolitikernes sammenhæng til reformer og investeringer samt sikre mere realistisk målsætning for gældsreduktion i højgældslande.

Landene skal i deres planer fastlægge udviklingen i de offentlige finanser. Kommissionen lægger op til følgende:

- Planerne vil i udgangspunktet have en varighed på fire år og skal indeholde årlige udgiftslofter (på basis af EU-definitionen på nettoudgiftsniveauet) samt reformer og investeringer.
- De konkrete krav til EU-landene og deres udgiftslofter differentieres og bestemmes pba. landenes gældsudfordringer. Gældsudfordringerne er udtryk for, om det er sandsynligt, at det pågældende land kan vedligeholde sin gæld, og vurderes pba. analyser af EU-landenes gæld og dennes holdbarhed ved inddragelse af fremskrivninger af bl.a. demografisk udvikling, pensions- og sundhedsudgifter, produktivitet mv. (såkaldte gældsholdbarhedsanalyser). Vha. gældsholdbarhedsanalyserne kategoriseres landene som havende *substantielle*, *moderate* eller *lave* gældsudfordringer.
- For lande med *substantielle* eller *moderate* gældsudfordringer skal de mellemfristede planer sikre, at gælden efter planens implementering vil være kontinuerligt faldende i en årrække, og at underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP ligeledes overholdes i en årrække, *jf. boks 2*.
- For lande med *lave* gældsudfordringer er der ikke specifikke krav til gældsudviklingen, men planen skal sikre, at underskuddet generelt skønnes at holde sig under 3 pct. af BNP.
- Alle lande kan anmode om at lave forlængede planer, så der opnås op til tre år mere, dvs. op til syv år i alt, til at gennemføre politikker, der efterfølgende sikrer faldende gæld og styrket holdbarhed. Forlængede planer på syv år vil alt andet lige medføre lempeligere udgiftslofter i de enkelte år under planens gennemførelse end planer på fire år. Et land kan få tilladelse til at lave en forlænget plan under betingelser om reformer og investeringer i planen, herunder hvis de forbedrer den finanspolitiske holdbarhed.
- Planerne og de tilhørende udgiftslofter samt reformer og investeringer skal vurderes af Kommissionen og på den baggrund godkendes af Rådet.

Processen for udarbejdelse, godkendelse og overvågning af planerne foregår i fire trin:

- **For det første** fastlægger og offentliggør Kommissionen for lande med substantielle og moderate gældsudfordringer en fireårig referencesti med årlige udgiftslofter, der skal fungere som retningslinjer i den videre proces. Kommissionens forslag baseres på vurderingerne af, om landene har substantielle, moderate eller lave gældsudfordringer og de deraf følgende krav til udviklingen i gæld og underskud, *jf. boks 2*. Kommissionen offentliggør ligeledes den strukturelle primære saldo, der pba. de årlige udgiftslofter skal opnås ved planens udløb.
- **For det andet** skal hvert land fremlægge en fireårig mellemfristet national plan for finans- og strukturpolitik. Planen skal indeholde landenes egne forslag til årlige udgiftslofter i de fire år, planen løber over, *jf. boks 2*. Derudover skal planen indeholde reformer og investeringer for perioden. For lande med identificerede makroubalancer skal planen også indeholde reformer og investeringer, der adresserer ubalancerne, *jf. afsnit 4*.

- Alle lande kan anmode Kommissionen om mulighed for at fremlægge forlængede nationale planer, så de løber op til syv år i alt. En længere plan skal sikre, at det enkelte land har længere tid til at lave nødvendige finanspolitiske tilpasninger, der afspejler behov for reduktioner i gælden og overholdelse af underskudsgrænsen. Muligheden for at udarbejde en forlænget plan forudsætter, at landene gennemfører nationale reformer og investeringer, der bl.a. kan styrke den finanspolitiske holdbarhed og adresserer alle eller en væsentlig andel af landeanbefalingerne til de pågældende land under det europæiske semester².
- **For det tredje**, skal Kommissionen vurdere landenes planer, herunder om planen senest ved udgangen af den fireårige eller syvårige periode bidrager til at sikre en holdbar gældsudvikling og især for lande med høj gæld konkrete gældsreduktioner, og at underskuddet ikke overstiger 3 pct. af BNP på mellemlang sigt. Pba. vurderingen skal Rådet enten godkende planen eller anbefale, at det pågældende land udarbejder en justeret plan. Mhp. at sikre tilstrækkelig gennemsigthed skal planerne drøftes i de relevante komitéer i Rådet. Såfremt Rådet ikke kan godkende den mellemfristede plan for lande med substantielle eller moderate gældsudfordringer, skal landet i stedet benytte udgiftslofterne i den referencesti, som Kommissionen indledningsvist offentliggjorde. Det er ikke specificeret, hvad der sker i tilfælde af, at Rådet ikke kan godkende en plan for et land med lave gældsudfordringer.
- For lande, der allerede har en henstilling om at bringe underskuddet ned under 3 pct. af BNP, vurderer Kommissionen, om landenes mellemfristede plan efterlever henstillingen.
- En forlænget plan skal som de almindelige planer tildeles en positiv vurdering af Kommissionen og godkendes af Rådet for at træde i kraft. For at en forlænget plan skal kunne vurderes og godkendes, skal det pågældende land præsentere tilstrækkelige beskrivelser (fx omkostningsskøn og skøn for makroøkonomiske effekter) af de investeringer og reformer, som forlængelsen begrundes med, samt en tidslinje for deres gennemførelse. Såfremt landene viser sig ikke at gennemføre aftalte investeringer og reformer, kan landene pålægges strammere udgiftslofter, og eurolandene kan i sidste ende pålægges sanktioner, *jf. afsnit 3*.
- **For det fjerde** skal landene hvert år indsende en implementeringsrapport vedr. efterlevelsen af den mellemfristede plan, herunder den finanspolitiske udvikling og implementering af investeringer og reformer (de mellemfristede planer indleveres i udgangspunktet hvert fjerde år, hvis der ikke er tale om en forlænget (syvårig) plan). Under den fireårige periode kan den mellemfristede plan kun revideres, såfremt visse objektive omstændigheder gør, at den ikke er mulig at realisere. Den mellemfristede plan ventes også at kunne blive revideret ved tiltrædelse af en ny regering.
- De mellemfristede planer og de årlige implementeringsrapporter vil tilsammen erstatte de nationale reformprogrammer og konvergens- og stabilitetsprogrammer, som landene aktuelt udarbejder for hhv. at redegøre for nationale reformer

² Det europæiske semester er en ramme for koordination af EU-landenes økonomiske politik, der hvert år munder ud i økonomisk-politiske landeanbefalinger til hvert enkelt EU-land.

og investeringer samt en mellemfristet fremskrivning af landets økonomi, herunder den finanspolitiske holdbarhed.

Boks 2

Fastsættelse af udgiftslofter og krav til gæld og underskud

Kommissionen foreslår, at den finanspolitiske overvågning baseres på landenes overholdelse af udgiftslofter i form af lofter over de primære offentlige udgifter korrigeret for diskretionære indtægts- eller udgiftsforøgende tiltag og fratrukket konjunkturfølgende ledighedsudgifter, dvs.:

Faktiske offentlige udgifter

- Renteudgifter
- Diskretionære indtægtsforøgende tiltag
- + Diskretionære indtægtsformindskende tiltag
- Konjunkturfølgende ledighedsudgifter

= **Nettoudgiftsniveauet**

Alle EU-lande er generelt omfattet af proceduren for uforholdsmæssigt store underskud. Derudover skal alle lande som led i de mellemfristede planer foreslå en fireårig udvikling i nettoudgiftsniveauet i form af årlige udgiftslofter, der skal fastsættes pba. Kommissionens vurdering af landenes gældsudfordringer:

- **Lande med substantielle gældsudfordringer** skal fastsætte årlige udgiftslofter, der ved uændret finanspolitik sikrer:
 - 1) efter planens udløb skal gælden være kontinuert nedadgående de følgende 10 år, og
 - 2) efter planens udløb overstiger det faktiske underskud ikke 3 pct. af BNP i de følgende 10 år.
- **Lande med moderate gældsudfordringer** skal fastsætte årlige udgiftslofter, der ved uændret finanspolitik sikrer:
 - 1) *senest tre år* efter planens udløb skal gælden være kontinuert nedadgående de følgende 10 år, og
 - 2) efter planens udløb overstiger det faktiske underskud ikke 3 pct. af BNP i de følgende 10 år.
- **Lande med lave gældsudfordringer** skal fastsætte årlige udgiftslofter, der ved uændret finanspolitik sikrer:
 - 1) *senest tre år* efter planens udløb overstiger det faktiske underskud ikke 3 pct. af BNP i de følgende 10 år.

Kategoriseringen af landenes gældsudfordringer som substantielle, moderate eller lave bestemmes vha. Kommissionens gældsholdbarhedsanalyser, der vurderer EU-landenes gæld og holdbarheden af denne ved inddragelse af fremskrivninger af bl.a. demografisk udvikling, sundhedsudgifter, produktivitet mv.

For at vurdere, om det er sandsynligt, at gennemførelsen af landenes planer sikrer ovenstående udviklinger i gæld og underskud, vil Kommissionen benytte såkaldte stresstest og stokastisk analyse, der simulerer udviklingen i de offentlige finanser under forskellige forudsætninger, fx ved ændringer i renterne, BNP-vækst eller valutakurser. Kommissionen vurderer også, om det er sandsynligt, at det faktiske underskud ikke overstiger 3 pct. af BNP over en 10-årig periode.

Alle EU-lande kan anmode Kommissionen om at aflevere en forlænget plan, så der opnås op til tre år mere, dvs. syv år i alt, til at gennemføre konsolideringer samt reformer og investeringer, der tilsammen sikrer, at gæld og underskud overholder de ovenfor nævnte krav for perioderne efter planens gennemførelse. Eventuelle forlængelser vil formentlig kun give mening for lande med substantielle eller moderate gældsudfordringer. For at få godkendt en forlænget plan skal det pågældende land inkludere reformer og investeringer i planen, der bl.a. styrker finanspolitisk holdbarhed og adresserer landeanbefalinger under det europæiske semester.

Kilde: Kommissionens meddelelse af 9. november 2022

3. Håndbævelse af de finanspolitiske regler

Kommissionen lægger op til, at en reform af reglerne skal medføre styrket håndbævelse af reglerne relativt til i dag. Kommissionen lægger i den forbindelse op til følgende:

- EU-landene vil fortsat kunne tildeles EDP-henstillinger (underskudshenstillinger), hvis landenes underskud overstiger 3 pct. af BNP som fastsat i traktaten. Hvis et lands underskud overstiger 3 pct. af BNP, vil Kommissionen fortsat vurdere overskridelsen ved inddragelse af relevante faktorer, og hvis overskridelsen i lyset heraf vurderes at være uforholdsmæssigt stor, vil Kommissionen foreslå Rådet at tildele det pågældende land en henstilling.
- EU-landene skal ligesom i dag kunne tildeles henstillinger som følge af høj og/eller uholdbar offentlig gæld (gældshenstillinger). I dag kan et land modtage en sådan henstilling, hvis det ikke hvert år reducerer eventuel gæld over 60 pct. af BNP med 1/20. Kommissionen lægger op til, at gældshenstillingerne i stedet skal tages i brug, hvis lande med moderate eller høje gældsudfordringer overskrider de aftalte udgiftslofter i de nationale planer, der er godkendt af Rådet. Afvigelse fra aftalte udgiftslofter i lande med gæld over 60 pct. af BNP og *substantielle* gældsudfordringer vil som udgangspunkt medføre forslag om en henstilling til det pågældende land. Lande med gæld over 60 pct. af BNP og *moderate* gældsudfordringer vil også komme i betragtning til henstillinger, men tillades at have mindre afvigelser fra de aftalte udgiftslofter. For at undgå, at mindre årlige afvigelser akkumuleres, ønsker Kommissionen at introducere en såkaldt kontrolkonto, der løbende opgør de samlede afvigelser over flere år og således kan indikere, om landet samlet set er afvejet væsentligt fra den fastlagte plan.
- De uafhængige finanspolitiske institutioner (De Økonomiske Råd i Danmark) vil få en styrket rolle i overvågningen af landenes efterlevelse af de mellemfristede planer. Institutionerne kan bl.a. få til opgave at give en forudgående vurdering af planerne og ansvaret for at lave vurderinger af landenes efterlevelse af planerne.
- Vurderinger af landenes efterlevelse skal baseres på de årlige implementeringsrapporter samt landenes løbende indberetninger til Kommissionen med finanspolitiske nøgle tal (EDP-indberetninger). For eurolande vil Kommissionen også vurdere landenes årlige udkast til budgetplaner.
- Kommissionen kan udstede anbefalinger eller advarsler, hvis der er høj risiko for, at landene ikke overholder de fastsatte udgiftslofter.
- Sanktionerne over for lande, der ikke efterlever en henstilling, ændres, så eventuelle bøder gøres mindre (kan fortsat kun tildeles eurolande), men i højere grad tages i anvendelse. Derudover kan ministre fra lande, der har modtaget en henstilling, pålægges over for Europa-Parlamentet at præsentere de tiltag, der er iværksat, mhp. at nedbringe det uforholdsmæssigt store underskud. Den eksisterende konditionalitet i de finanspolitiske regler, der medfører, at struktur- og genopretningsmidler kan tilbageholdes i tilfælde af manglende efterlevelse af de finanspolitiske regler, fastholdes.
- Et lands underskudshenstilling frafalder, såfremt det vurderes pålideligt, at landets underskud ikke overstiger 3 pct. af BNP. En gældshenstilling frafalder, hvis det pågældende land efterlever de aftalte udgiftslofter i den mellemfristede plan i tre år.
- En generel undtagelsesklausul i reglerne, skal sikre, at der i tilfælde af store økonomiske stød til EU eller euroområdet som helhed kan afviges fra de fastlagte

udgiftslofter. Derudover skal reglerne indeholde en klausul vedr. usædvanlige hændelser, der sikrer, at EU-lande kan afvige midlertidigt fra fastsatte krav til deres finanspolitikker i tilfælde af usædvanlige hændelser, som er uden for regeringens kontrol og har stor negativ påvirkning af det pågældendes lands offentlige finanser. Aktiveringen af undtagelsesklausulen og klausulen vedr. usædvanlige hændelser vil kræve Rådets samtykke.

4. Ændret samarbejde om makroøkonomiske ubalancer

Kommissionen lægger i sin meddelelse op til en justering af samarbejdet om makroøkonomiske ubalancer mhp. at sikre en mere fremadskuende og dynamisk tilgang til håndtering af ubalancer i EU-landene. Kommissionen lægger op til følgende:

- Makroudbalanceprocedurens fokus fastholdes på risici og ubalancer af makroøkonomisk karakter.
- Procedurens fokus på aspekter af relevans for hele EU og euroområdet styrkes, herunder ved at inkludere variable for EU og euroområdet som helhed i procedurens scoreboard med indikatorer over makroøkonomiske ubalancer.
- Makroudbalanceproceduren gøres mere fremadskuende ved at styrke dens fokus på udviklingen i ubalancer og politikker til at adressere ubalancer frem for ubalancerens størrelser. Der vil således være større fokus på, om eksisterende ubalancer er i gang med at blive nedbragt eller om nye ubalancer er ved at udvikle sig frem for fokus på omfanget af de konkrete ubalancer. Med den foreslåede tilgang lægger Kommissionen op til, at der udarbejdes dybdegående analyser for flere lande, men at det samtidig bliver nemmere at opnå en vurdering af, at der ikke er ubalancer, hvis ubalancerne udvikler sig i den rigtige retning.
- Håndhævelsen af makroudbalanceproceduren styrkes ved at knytte proceduren til de mellemfristede planer, idet lande med ubalancer vil skulle inkludere investeringer og reformer til adressering af disse ubalancer i deres mellemfristede planer. I tilfælde af manglende implementering af reformer og investeringer til adressering af alvorlige ubalancer, vil det pågældende land kunne blive tildelt en ubalance-henstilling ("Excessive Imbalance Procedure" – EIP). I opfølgning på en ubalance-henstilling skal det pågældende land fremlægge en revideret mellemfristet plan med tiltag til at adressere de pågældende ubalancer, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne. EU-lande kan i sidste ende få suspenderet EU samhörigheds- og strukturfondsmidler i tilfælde af utilstrækkelig efterlevelse af en ubalance-henstilling. For eurolande er der desuden særlige regler om gradvise økonomiske sanktioner i form af deponeringer og i sidste ende bøder ved manglende efterlevelse af henstillinger.
- Kommissionens løbende dialog med EU-landene om ubalancer og risici styrkes mhp. at opnå enighed om og ejerskab hos landene til tiltag til adressering af potentielle makroøkonomiske ubalancer, der kan integreres i de mellemfristede finanspolitiske planer.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har foreløbigt ikke udtalt sig om Kommissionen meddelelse.

Europaparlamentet vedtog 10. marts 2022 en resolution om det europæiske semester³, hvori der bl.a. blev opfordret til at styrke Europaparlamentets demokratiske rolle i samarbejdet under EU's økonomiske og finanspolitiske rammer.

Europaparlamentet vedtog derudover 8. juli 2021 en resolution om evalueringen af de økonomiske og finanspolitiske rammer i EU⁴. Der henvises til uddybning herom i samlenotatet til Folketingets Europaudvalg ifm. ECOFIN 9. november 2021.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det ventes, at en eventuel reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler ikke vil medføre behov for ændringer af budgetloven. En nærmere vurdering vil dog afhænge af et konkret forslag fra Kommissionen.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser (herunder konsekvenser for regioner og kommuner)

Sagen har ikke direkte statsfinansielle konsekvenser. De finanspolitiske og økonomiske rammer på EU-niveau har dog væsentlige indirekte konsekvenser for de offentlige finanser og deres modstandsdygtighed og den generelle økonomiske udvikling i landene. Sunde og holdbare offentlige finanser på tværs af EU-landene kan generelt mindske sandsynligheden for gældskriser og for, at der opstår pres for bl.a. fælles gæld og overførsler mellem landene ifm. økonomisk krise, såsom Covid-19-krisen i 2020. Fælles gæld eller overførsler mellem EU-landene ventes at have negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, der vil være nettobidragyder.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

En eventuel reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer ventes at have samfundsøkonomiske konsekvenser, idet rammerne har betydning for, hvordan landene tilrettelægger deres økonomiske politik, som igen har betydning for den økonomiske udvikling i landene selv, herunder Danmark, og i andre lande. Konsekvenserne kan være positive, hvis reformen understøtter, at landene generelt fører en mere sund og holdbar og sund finanspolitik. Omvendt kan en reform have negative konsekvenser, hvis den fx medfører, at lande får svagere tilskyndelse til at reducere gælden i tilfælde, hvor den er meget høj.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

³ Resolution P9_TA(2022)0076

⁴ Resolution P9_TA(2021)0358

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er fortsat uklart, hvordan EU-landene vil forholde sig til Kommissionens udspil, herunder fordi en række aspekter og konsekvenser af udspillet fortsat er uklare og skal afklares i den kommende tid i takt med at Kommissionen præciserer sit udspil.

De fleste EU-lande støtter generelt en reform af reglerne mhp. at sikre regler, der i højere grad understøtter målene om sunde og holdbare offentlige finanser, herunder via øget nationalt ejerskab til reglerne, simplificering og bedre gældsreduktion. Der er dog blandt landene forskellige holdninger til, hvordan reglerne bedst understøtter disse mål.

Det er fortsat usikkert, hvilke eventuelle ændringer landene kan enes om.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen går generelt konstruktivt ind i drøftelserne om en reform af EU's finanspolitiske og økonomiske rammer og er åben for ændringer, der kan forbedre reglerne inden for rammerne af EU-traktaten.

Det er generelt centralt for regeringen, at de fælles EU-regler understøtter sunde offentlige finanser og ansvarlig økonomisk politik i EU. Følgende generelle prioriteter vurderes på den baggrund centrale for Danmark:

- *En reform bør ikke medføre lempeligere regler og svagere offentlige finanser i EU-landene samlet set, da det vil reducere råderummet til dels investeringer i grøn omstilling m.v. og dels national stabilisering af konjunkturudsving og derfor øge risikoen for gældskriser med negative effekter på hele EU m.v. En reform bør derfor være balanceret, så eventuelle lempelser af reglerne, fx øgede muligheder for aktiv finanspolitik i dårlige tider og hastigheden hvormed høj gæld skal reduceres, modsvares af styrkelser af reglerne på andre punkter, fx ift. håndhævelsen af reglerne samt kravene til budgetforbedringer i gode tider.*
- *En reform skal være forenelig med den danske budgetlov, der anvender den strukturelle saldo som centralt styringsparameter for de offentlige finanser, ligesom kravene til de nationale planer mere generelt skal være håndterbare ift. det danske finanspolitiske set-up.*
- *En reform bør ikke medføre undtagelser af visse udgifter fra reglerne, da alle udgifter i sidste ende skal finansieres, og da EU-landene må prioritere mellem forskellige udgifter til fx velfærd, grøn omstilling og forsvar m.v. inden for en holdbar ramme.*
- *En reform bør styrke fokus på finanspolitik og reformer, der tilsammen styrker den langsigtede holdbarhed af de offentlige finanser, og konkret indebære, at reduktion af uholdbar høj gæld ikke kan udskydes alene med henvisning til gennemførelse af investeringer eller andre udgifter, der generelt ikke er selvfinansierende, men at udskudt gældsreduktion betinges af reformer, der sikrer reelle forbedringer af den finanspolitiske holdbarhed på sigt.*

Regeringen vil tage nærmere stilling til Kommissionens udspil i takt med, at indholdet af udspillet bliver klarere i lyset af præciseringer fra Kommissionen.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om den mulige reform af EU's finanspolitiske og økonomiske regler er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. Senest er sagen blevet forelagt ifm ECOFIN 9. november 2021, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse om en evaluering af reglerne, ifm. ECOFIN 15. marts 2022, hvor Kommissionen præsenterede en meddelelse med foreløbige observationer ifm. evalueringen, samt ifm. ECOFIN 6. december 2022, hvor Kommissionen præsenterede sit udspil til en reform af reglerne.

Bilag 1 – Proceduren for makroøkonomiske ubalancer

Proceduren for makroøkonomiske ubalancer er en årlig proces, der operationaliseres via en varslingsmekanisme med et 'scoreboard' bestående af et antal økonomiske indikatorer, som skal give en indledende indikation af makroøkonomiske ubalancer i EU-landene. Indikatorerne vedrører bl.a. EU-landenes konkurrenceevne, gæld, finansiel sektor og boligmarkeder.

Proceduren indledes med, at Kommissionen offentliggør værdier for indikatorerne i scoreboardet, i varslingsrapporten ('Alert Mechanism Report', AMR). I rapporten vurderes indikatorernes udvikling i landene, og de lande, som har ubalancer eller er i fare for at opbygge ubalancer, identificeres.

Efterfølgende vil Kommissionen, under hensyntagen til Rådets vurdering af varslingsrapporten, foretage en dybdegående analyse af lande, som vurderes at have ubalancer eller at være i fare for at blive påvirket heraf. I kraft af de dybdegående analyser gennemføres en grundigere vurdering af, om det pågældende land er påvirket af ubalancer og i givet fald en vurdering af disses karakter og risici. Kommissionens dybdegående analyser vil kunne give anledning til forslag til Rådet om anbefalinger som led i de samlede landespecifikke anbefalinger eller egentlige henstillinger om at korrigere ubalancerne (makroubalanceprocedurens korrigerende del), afhængig af de identificerede ubalancers karakter. Hvis der vurderes at foreligge uforholdsmæssigt store ubalancer, kan der således åbnes en procedure, hvor Rådet efter et forslag fra Kommissionen vedtager en henstilling til det pågældende land om at korrigere disse ubalancer. I opfølgning på en henstilling fremlægger det pågældende land handlingsplaner, og Rådet skal løbende tage stilling til, hvorvidt det pågældende land har taget effektive tiltag mhp. korrektion af ubalancerne.

Makroubalanceproceduren er omfattet af en såkaldt makroøkonomiske konditionalitet. Konditionaliteten omfatter alle EU-lande. Konditionaliteten indebærer bl.a., at EU-lande kan få suspenderet EU samhørigheds- og strukturfondsmidler i tilfælde af utilstrækkelig efterlevelse af henstillinger om korrektion af ubalancer. Dette er parallelt til de tilsvarende muligheder ved manglende efterlevelse af kravene i Stabilitets- og Vækstpagten for både euro- og ikke-eurolande.

For eurolande er der særlige regler om gradvise økonomiske sanktioner i form af deponeringer og i sidste ende bøder, hvis det pågældende eurolands efterlevelse af en henstilling om korrektion af ubalancer ikke er tilstrækkelig.

Dagsordenspunkt 3: Økonomisk genopretning i EU: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF) og revideret rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan

KOM(2020)408, KOM(2023)37

1. Resume

EU's genopretningsfacilitet trådte i kraft i februar 2021, og alle EU-lande har offentliggjort deres genopretningsplaner efter en grundig dialog med Kommissionen om planerne.

Kommissionen har siden medio juni 2021 løbende fremlagt forslag til rådsimplementerende beslutninger (rådsbeslutninger) vedr. de enkelte EU-landes genopretningsplaner, der herefter er blevet godkendt i ECOFIN med kvalificeret flertal.

Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene vil løbende blive besluttet af Kommissionen på grundlag af de godkendte genopretningsplaner og i takt med, at landene opnår milepæle og mål i deres genopretningsplaner. Kommissionen påbegyndte processen med udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål ultimo 2021.

EU-landene har mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan til Kommissionen og anmode om et forslag fra Kommissionen til en revideret eller ny rådsbeslutning. EU-landene skal i det tilfælde redegøre for årsagerne til, at den oprindelige plan, herunder konkrete milepæle og mål, ikke er opnåelige. Kommissionen skal på baggrund heraf vurdere, om anmodningen er berettiget, herunder om ændringerne skyldes objektive forhold ("objective circumstances"). Det kunne fx handle om, hvorvidt omkostningskøn for en konkret investering i genopretningsplanen ikke længere er realistiske som følge af den høje inflation, og at en investering derfor ikke længere er realiserbar.

ECOFIN ventes at behandle Kommissionens forslag til revideret rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan, som blev afleveret til Kommissionen 9. december 2022. Der er ifølge Kommissionen tale om en meget begrænset justering af den oprindelige plan, som ikke påvirker den positive vurdering af planen.

Fra dansk side kan man støtte Rådets vedtagelse af den reviderede rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, hvor karaktererne opfylder minimumskravene i forordningen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument (*”Next Generation EU”*), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet (*”Recovery and Resilience Facility”*) på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser). Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021.

Genopretningsplanerne

For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten har EU-landene skullet udarbejde nationale genopretningsplaner (*”Recovery and Resilience Plans”*), hvor landene beskriver de tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Genopretningsplanerne skal bidrage til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*), grøn og digital omstilling samt til at understøtte vækst, arbejdspladser, økonomisk robusthed og til økonomisk, social og territorial samhørighed.⁵

Alle 27 EU-lande har afleveret deres genopretningsplaner til Kommissionen, der herefter har fremlagt juridisk bindende retsakter i form af forslag til rådsbeslutning vedr. planernes indhold. Kommissionens forslag til rådsbeslutning er herefter blevet godkendt af ECOFIN med kvalificeret flertal.

For yderligere information om processen for operationalisering af genopretningsfaciliteten, herunder vedr. udbetalinger og opfølgningen på de milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt i de respektive landes genopretningsplaner, henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Forud for landenes aflevering af deres genopretningsplaner, har der været en grundig dialog mellem de enkelte lande og Kommissionen om landenes planer, herunder på basis af udkast til planerne. Formålet med dialogen har været, at landene har haft mulighed for at styrke deres genopretningsplaner og sikre, at planerne lever op til de krav, som er fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, og at Kommissionen er enig heri.

Kommissionen har i sin vurdering af landenes genopretningsplaner skullet tage hensyn til 11 forordningsbestemte kriterier⁶, herunder om planen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, at skabe arbejdspladser, at

⁵ Link til Kommissionens hjemmeside om genopretningsfaciliteten, herunder retningslinjer for genopretningsplaner: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en.

⁶ Anneks V i Forordningen om en genopretningsfacilitet, KOM(2020)408.

fremme den økonomiske, institutionelle og sociale robusthed samt effektivt vil bidrage til grøn og digital omstilling og til at adressere landespecifikke udfordringer identificeret som led i det europæiske semester, *jf. boks 1 og bilag 1*.

Boks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Bidrager til de 6 søjler: *i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge*
2. Adresserer anbefalinger i det europæiske semester
3. Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm"
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.
6. Digitaliseringsiltag udgør mindst 20 pct.
7. Genopretningsplanen har varig virkning
8. Effektive milepæle og mål for gennemførelsen
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer
11. Indeholder sammenhængende reformer og investeringer

Anm.: For uddybning af de 11 kriterier, *se bilag 1*.

Kilde: Anneks V i *Forordningen om en genopretningsfacilitet*, KOM(2020)408.

For hvert af de 11 kriterier er der enten givet vurderingen A (*høj grad af opfyldelse*), B (*middel grad af opfyldelse*) eller C (*lav grad af opfyldelse*). En *samlet positiv* vurdering af en genopretningsplan er blevet tildelt under flg. betingelser:

- kriterierne 2, 3, 4, 5, 6 og 10 skulle alle tildeles vurderingen A⁷, og
- for de øvrige 5 kriterier *skulle* der tildeles mindst to A'er og ingen C'er.

Såfremt Kommissionen har haft en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, har Kommissionen fremlagt forslag til en rådsbeslutning. For yderligere generel information om Kommissionens vurdering og indholdet i rådsbeslutningerne henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

ECOFIN vedtog 13. juli 2021 rådsbeslutninger på baggrund af Kommissionens forslag for de første 12 lande (Portugal, Spanien, Grækenland, Danmark, Luxembourg, Østrig, Letland, Slovakiet, Tyskland, Italien, Belgien og Frankrig) samt 26. juli, 6. september, 5. oktober og 28. oktober 2021 for yderligere hhv. 4 lande (Kroatien, Cypern, Litauen og Slovenien), 2 lande (Irland og Tjekkiet), 1 land (Malta) og 3 lande (Estland, Finland og Rumænien). I 2022 vedtog ECOFIN rådsbeslutninger vedr. fem landes genopretningsplaner ifm. ECOFIN 3. maj 2022 (Bulgarien og Sverige), ECOFIN 17. juni 2022 (Polen), ECOFIN 4. oktober (Nederlandene) samt i skriftlig rådsprocedure 15. december efter ECOFIN 6. december (Ungarn). ECOFIN vedtog en revideret rådsbeslutning for ét land (Luxembourg) 17. januar 2023. For information om de vedtagne rådsbeslutninger og tilhørende genopretningsplaner henvises til samlenotater forud for henholdsvis ECOFIN 13. juli 2021, 26. juli

⁷ Betingelserne for en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen følger generelt af forordningen om genopretningsfaciliteten, mens kravet om A til kriterie 4 og 10 følger af hhv. taksonomi-forordningen, KOM(2018)354, og finansforordningen.

2021, 6. september 2021, 5. oktober 2021, 28. oktober 2021, 3. maj 2022, 17. juni 2022, 4. oktober 2022, 6. december 2022 og 17. januar 2023.

Kommissionen har gennemført forudbetalinger til en række lande med godkendte rådsbeslutninger, herunder Danmark, *jf. bilag 2*. Et land har kunnet anmode om forudbetaling (dvs. udbetaling inden reformer og investeringer er gennemført), hvor Kommissionen har kunnet udbetale op til 13 pct. af hhv. det direkte tilskud og evt. lån, når en rådsbeslutning om det pågældende lands plan har været vedtaget i Rådet inden udgangen af 2021, og en bilateral finansierings- og evt. låneaftale mellem Kommissionen og det pågældende land har været indgået.

Udbetaling af genopretningsmidler

Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene besluttes løbende af Kommissionen på grundlag af de godkendte genopretningsplaner og i takt med, at landene opnår milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt i rådsbeslutningerne om deres respektive genopretningsplaner.⁸ Kommissionen påbegyndte processen med udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål ultimo 2021.

Status for EU-landenes betalingsanmodninger og Kommissionens udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål fremgår af *bilag 2*.

Kommissionens genopretnings-scoreboard⁹, der er offentligt tilgængelig, viser den løbende fremgang med implementeringen af EU-landenes genopretningsplaner på baggrund af en række indikatorer.

Mulig revision af genopretningsplanerne og de rådsimplementerede beslutninger

EU-landene har mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan til Kommissionen og anmode om et forslag fra Kommissionen til en revideret eller ny rådsbeslutning. EU-landene skal i det tilfælde redegøre for årsagerne til, at den oprindelige plan, herunder konkrete milepæle og mål, ikke er opnåelige. Kommissionen skal på baggrund heraf vurdere, om anmodningen er berettiget, herunder om ændringerne skyldes objektive forhold ("*objective circumstances*"). Det kunne fx handle om, hvorvidt omkostningsskøn for en konkret investering i genopretningsplanen ikke længere er realistiske som følge af den høje inflation, og at en investering derfor ikke længere er realiserbar.

EU-landene har også mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan i lyset af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert EU-land, som Kommissionen offentliggjorde 30. juni 2022, og

⁸ Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning⁸ om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og finansielle Udvalg (EFC). Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

⁹ http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/

som generelt indebærer mere eller mindre støtte til de enkelte lande end oprindeligt skønnet, afhængig af landenes respektive økonomiske udviklinger.

Fordelingen af EU-genopretningsmidlerne følger således en fordelingsnøgle, hvor 70 pct. af den direkte støtte tildeles EU-landene efter deres økonomiske situation før COVID-19. Fordelingen af de resterende 30 pct. baseres på udviklingen i EU-landenes BNP i 2020 (15 pct.) og 2021 (15 pct.) mhp. at målrette midler til lande, der blev økonomisk hårdest ramt af COVID-19-krisen. Udarbejdelsen af alle EU-landes genopretningsplaner har derfor været baseret på skøn. I opgørelsen af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert enkelt EU-land har Kommissionen erstattet skøn fra Kommissionens efterårsprognose i 2020 med faktiske BNP-tal fsva. ændringen i real BNP for 2020 og den samlede ændring i real BNP for 2020-2021.

Kommissionen vil i sin vurdering af landenes opdaterede eller nye genopretningsplaner fortsat tage hensyn til de 11 forordningsbestemte kriterier, jf. ovenfor.

REPowerEU

Kommissionen fremlagde 18. maj 2022 et forslag til tilpasning af genopretningsfaciliteten som led i REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af import af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt. Det tjekkelige EU-formandskab nåede 14. december 2022 til enighed med Europa-Parlamentet om en endelig aftale om finansiering af REPowerEU, der efterfølgende blev godkendt i Rådet 20. december 2022. Det færdigforhandlede forslag ventes formelt vedtaget i starten af 2023.

REPowerEU indebærer, at EU-landene kan udvide deres respektive genopretningsplaner med et nyt kapitel med tiltag, som kan mindske afhængigheden af fossile brændsler. De udvidede planer understøttes af ubrugte lånemidler i genopretningsfaciliteten samt ny direkte støtte fra EU på 20 mia. euro.¹⁰

De nye kapitler skal forhandles mellem Kommissionen og de enkelte EU-lande. Herefter skal Kommissionen fremsætte forslag til rådsbeslutninger om de udvidede planer med henblik på godkendelse i Rådet. Kommissionen forventer, at EU-landene udarbejder REPowerEU-kapitler i første halvår 2023.

3. Formål og indhold

Den oprindelige rådsbeslutning vedr. Tysklands genopretningsplan blev vedtaget på ECOFIN 13. juli 2021. For yderligere information herom henvises til samlenotat af 30. juni 2021 samt *bilag 3*.

¹⁰ Den nye direkte støtte fra EU på 20 mia. euro finansieres ved omprioritering fra Innovationsfonden under EU's kvotehandelssystem (ETS) og fremrykning af salg af nationale ETS-kvoter (*frontloading*), således at kvoter tiltænkt salg i 2027-2030 i stedet sælges i 2023-2026.

ECOFIN ventes 14. februar 2023 at behandle Kommissionens forslag af 19. januar 2023 til revideret rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan. Tyskland fremsendte sin opdaterede plan til Kommissionen 9. december 2022.

Kommissionen fremhæver bl.a. flg. i sin vurdering af Tysklands opdaterede plan:

- Der er tale om en meget begrænset justering af den oprindelige plan, som ikke påvirker den positive vurdering af planen.
- Den *opdaterede plan* skal ses i lyset af, at enkelte dele af den oprindelige plan ikke længere vurderes opnåelige som følge af såkaldte ”objektive forhold”.
- I den *opdaterede plan* ændres enkelte mål og milepæle, herunder ændringer af tiltag relateret til digitalisering af jernbanerne, hvor ét af syv projekter er blevet udskudt pga. exceptionelle forsinkelser i byggeprocessen, samt nogle tekniske ændringer af tiltag relateret til forskning og udvikling ift. covid-19-vacciner.
- I den *opdaterede plan* er de estimerede totale omkostninger opgjort til 26,4 mia. euro, hvilket er marginalt lavere end i den oprindelige plan (26,5 mia. euro). Finansiering fra genopretningsfaciliteten udgør i alt 26,4 mia. euro i tilskud (svarende til de totale omkostninger ved den opdaterede plan). Der er tale om en lidt højere finansiering fra genopretningsfaciliteten, der skal ses i lyset af Kommissionens endelige beregning af Tysklands maksimale støtte fra genopretningsfaciliteten, hvor Tyskland har fået tildelt flere genopretningsmidler, end det oprindeligt blev skønnet i lyset af den økonomiske udvikling i Tyskland relativt til EU som helhed. De begrænsede justeringer i den *opdaterede plan* ændrer ikke på Kommissionens tidligere positive vurdering af den oprindelige plan fsva. **vurderingskriterierne** fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester i 2019 og 2020, opfyldelse af “do-no-significant-harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande, som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten, efterlever EU’s fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsbeslutning er for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Kommissionen skønnede ifm. godkendelsen af Danmarks genopretningsplan, at genopretningsinstrumentet¹¹ (NGEU) samlet set kan løfte det danske BNP med 0,4-0,6 pct. i 2024 og øge beskæftigelsen med 8.000 personer.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsinstrumentet kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, omend det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

¹¹ Genopretningsfaciliteten udgør ca. 90 pct. af NGEU, som også omfatter andre EU-tiltag, herunder ReactEU, Horisont, InvestEU, Fonden for Retfærdig omstilling, Udvikling af landdistrikterne og RescEU.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at støtte den reviderede rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan på baggrund af Kommissionens forslag, der ventes godkendt med et kvalificeret flertal ifm. ECOFIN 14. februar 2023.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side lægges stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, der trådte i kraft 19. februar 2021.

Fra dansk side kan man støtte Rådets vedtagelse af den *reviderede rådsbeslutning vedr. Tysklands opdaterede genopretningsplan* på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Fra dansk side finder man det endvidere generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincipper og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 18. januar 2022, ECOFIN 2. maj 2022 (skriftlig), ECOFIN 17. juni 2022, ECOFIN 8. juli 2022, ECOFIN 4. oktober 2022, ECOFIN 8. november 2022 og ECOFIN 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 17. januar 2023. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg fik desuden en orientering om forventningerne til indholdet af Kommissionens vurdering og forslag til rådsbeslutning vedr. den danske plan i forbindelse med et fælles samråd 16. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Bilag 1: Vurderingskriterierne for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilagboks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og krisebæredygtighed, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do-no-harm"-princip).
5. Genopretningsplanen indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliserings tiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korrupsion, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder tiltag til at gennemføre reformer og investeringer, der repræsenterer samhørighedsfremmende tiltag.

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner – primo februar 2023

Land	Plan afleveret	Beslutningsforslag ¹	Evt. revideret beslutningsforslag ²	Finansiel assistance (mia. euro)		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁵ (mia. euro)	
				Direkte støtte ³	Lån ⁴	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	30. april 2021	<i>23. juni 2021</i>		4,5	0,0	0,8	-		
BG	15. oktober 2021	<i>7. april 2022</i>		5,7	0,0			1,4	
CY	17. maj 2021	<i>8. juli 2021</i>		0,9	0,2	0,1	0,03	0,1	
DK	30. april 2021	17. juni 2021		1,4	0,0	0,2⁶	-		
EE	18. juni 2021	<i>5. oktober 2021</i>		0,9	0,0	0,1	-		
FI	27. maj 2021	<i>4. oktober 2021</i>		1,8	0,0	0,3	-		
FR	29. april 2021	<i>23. juni 2021</i>		37,5	0,0	5,1	-	7,4	
EL	28. april 2021	<i>17. juni 2021</i>		17,4	12,7	2,3	1,7	3,4	3,6
IE	28. maj 2021	<i>16. juli 2021</i>		0,9	0,0				
IT	30. april 2021	<i>22. juni 2021</i>		69,0	122,6	9,0	16,0	20,0	22,0
HR	15. maj 2021	<i>8. juli 2021</i>		5,5	0,0	0,8	-	1,4	
LV	30. april 2021	<i>22. juni 2021</i>		1,8	0,0	0,2	-	0,2	
LT	15. maj 2021	<i>2. juli 2021</i>		2,1	0,0	0,3	-		
LU	30. april 2021	<i>18. juni 2021</i>	<i>9. december 2022</i>	0,1	0,0	0,01	-		
MT	13. juli 2021	<i>16. september 2021</i>		0,3	0,0	0,04	0		
NL	8. juli 2022	<i>8. september 2022</i>		4,7	0,0				
PL	3. maj 2021	<i>1. juni 2022</i>		22,5	11,5				
PT	22. april 2021	<i>16. juni 2021</i>		15,5	2,7	1,8	0,4	0,6	0,6
RO	31. maj 2021	<i>27. september 2021</i>		12,1	15,0	1,9	0	1,8	0,8
SK	29. april 2021	<i>21. juni 2021</i>		6,0	0,0	0,8	-	0,4	
SI	30. april 2021	<i>2. juli 2021</i>		1,5	0,7	0,2	0		
ES	30. april 2021	<i>16. juni 2021</i>		77,2	0,0	9,0	-	22,0	
SE	28. maj 2021	<i>29. marts 2022</i>		3,2	0,0				
CZ	2. juni 2021	<i>19. juli 2021</i>		7,7	0,0	0,9	-		
DE	28. april 2021	<i>22. juni 2021</i>	19. januar 2023	28,0	0,0	2,3	-		
HU	12. maj 2021	<i>30. november 2022</i>		5,8	0,0				
AT	30. april 2021	<i>21. juni 2021</i>		3,8	0,0	0,5	-		
Beløb i alt	-	-	-	338,0	165,4	36,6	19,9	58,7	27,0
Lande i alt	27	27	2	-	8	21	4	11	4

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ²Dato for Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt. ³Den endelige tildeling fra EU's genopretningsfacilitet blev fastlagt 30. juni 2022 pba. den faktiske udvikling i EU-landenes BNP fra 2020-21. Fordelingskriterierne fremgår af forordningen om genopretningsfaciliteten samt https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe/pillars-next-generation-eu_en. EU-landene har i de fleste tilfælde ansøgt om mere finansiel assistance, end der tildeles de respektive lande i genopretningsfaciliteten, herunder fordi der på ansøgningstidpunkterne var usikkerhed om den endelige tildeling fra genopretningsfaciliteten. Differencer ift. den endelige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner. ⁴Baseret på Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. ⁵Udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁶Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2/9/21. ⁷I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene. Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretningsscoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Bilag 3: Kommissionens oprindelige vurdering og forslag vedr. Tysklands genopretningsplan

Kommissionens vurdering af Tysklands genopretningsplan		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kommissionen har en positiv vurdering af Tysklands genopretningsplan, der indeholder tiltag for i alt <u>26,5 mia. euro</u>¹ (heraf 25,6 mia. finansierer RRF i tilskud²). ➤ Planen bidrager til grøn og digital omstilling med tiltag, der udgør hhv. 10,9 og 13,5 mia. euro. ➤ Planen har også fokus på forbedring af uddannelsessystemet. ➤ NGEU³ skønnes at løfte Tysklands BNP med 0,4-0,7 pct. frem mod 2026 og øge beskæftigelsen med op mod 135.000 personer. 		
Klimatiltag udgør 42 pct.²		Digitaliseringstiltag udgør 53 pct.²
<i>Komponenter med størst klimabidrag⁴:</i>		<i>Komponenter med størst digitalt bidrag⁴:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nr. 1.1 – Vedvarende brint (3,1 mia. euro). Fx forskning ifm. udvikling af grøn brint. ➤ Nr. 1.2 – Miljøvenlig mobilitet (4,6 mia. euro). Fx støtte til udskiftning af husholdningers bestand af forurenende køretøjer ➤ Nr. 1.3 – Miljøvenlig renovering og konstruktion (2,5 mia. euro). Fx energieffektiviseringer via installation af bedre sorteringsfaciliteter samt fokus på genanvendelse af plastik. 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nr. 2.1 – Data som fremtidens råmateriale (2,7 mia. euro). Fx fremme af datadreven innovation og støtte til tværeuropæiske it-projekter. ➤ Nr. 2.2 – Digitalisering af økonomien (2,7 mia. euro). Fx støtte til bilindustriens digitale omstilling, herunder støtte til forskning. ➤ Nr. 5.1 – Styrkelse af et pandemi-modstandsdygtigt sundhedssystem (3,7 mia. euro). Fx modernisering af hospitaler. ➤ Nr. 6.1 – En moderne offentlig administration (2,9 mia. euro). Fx udvikling og fremme af leveringen af og adgangen til offentlig serviceydelser.
Udvalgte tiltag (reformer og investeringer) for at styrke social og økonomisk modstandsdygtighed		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Program på nationalt og regionalt niveau vedr. håndtering af investeringsbarrierer. ➤ Oprettelse af 90.000 ekstra børneoplysningspladser (500 mio. euro). ➤ Økonomisk støtte til virksomheder, som har beholdt lærlinge i arbejde gennem krisen (725 mio. euro). ➤ Investeringer i modernisering af hospitaler mhp. at forbedre digital infrastruktur, nødberedskabskapacitet, brug af telemedicin, robotteknologi og it- og cybersikkerhed (3 mia. euro). ➤ Fokus på uddannelsesmæssig støtte til elever fra bl.a. udsatte grupper, herunder ekstra kurser og vejledning mhp. at tage hånd om læringsefterslæb som følge af COVID-19. 		
Kommissionens vurdering af kriterierne fastsat i genopretningsfaciliteten		
RRF-forordningens vurderingskriterier	Karakter	Kommissionens begrundelse
1. Bidrager til de 6 søjler: i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge.	A	Planen indeholder initiativer, der bidrager til alle seks søjler. Der er fokus på især klima og digitalisering og håndtering af investeringsbarrierer. Planen indeholder også bl.a. støtte til udsatte grupper, forbedring af infrastruktur, reformer og investeringer i sundhedssystemet og tiltag til at styrke børn og unges færdigheder.
2. Adresserer anbefalinger i det europæiske semester fra 2019 og 2020.	A	Planen adresserer størstedelen af anbefalingerne. Det gælder særligt grøn og digital omstilling, sundhedssystemet, modernisering af den offentlige administration og adressering af flaskehalse for investeringer. Planen adresserer også anbefalinger relateret til uddannelse, arbejdsmarkedsdeltagelse og sociale politikker. Anbefalinger relateret til konkurrencen indenfor visse tjenesteydelser og lovregulerede erhverv adresseres kun begrænset.
3. Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.	A	NGEU ⁵ skønnes at kunne forøge BNP i Tyskland med 0,4 til 0,7 pct. frem mod 2026 og potentielt øge beskæftigelsen med 135.000 personer.
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm"	A	Alle tiltag overholder princippet om "do no significant harm".
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.	A	Klimatiltagene udgør i alt ca. 10,9 mia. euro svarende til 42,4 pct. at det samlede tilskud fra RRF til planen.
6. Digitaliseringstiltag udgør mindst 20 pct.	A	Digitaliseringstiltagene udgør i alt 13,5 mia. euro svarende til ca. 52,6 pct. at det samlede tilskud fra RRF til planen.
7. Genopretningsplanen har varig virkning	A	Planen vurderes at have varig virkning, herunder via strukturelle ændringer af den offentlige administration og institutioner. Kommissionen lægger bl.a. vægt på digitalisering af den offentlige administration og sundhedssystemet, adressering af investeringsbarrierer, herunder i infrastruktur.
8. Effektive mål og milepæle for gennemførelse	A	Planen opstiller effektive, relevante og robuste mål og milepæle samt verifikationsmekanismer.
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn	B	Omkostningsskøn vurderes generelt delvist plausible og realistiske. Dog kunne skønnene være underbygget af flere detaljer.
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer	A	Der er tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer til at undgå, forebygge og opdage svindel, korruption, habilitetskonflikter, dobbeltfinansiering mv.
11. Indeholder reformer og investeringer	A	Der er god sammenhæng og balance mellem reformerne og investeringerne, der understøtter planens fokus på grøn og digital omstilling.

Anm.: ¹ Totale udgifter for planen på 27,9 mia. euro fratrukket indtægter for 1,4 mia. euro

²Der er tale om forventet tildeling baseret på Kommissionens efterårsprognose 2020. Den endelige tildeling fastlægges i sommeren 2022.

³Skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen til klimatiltag hhv. digitale tiltag ift. forventet direkte tilskud.

⁴ En fuldkommen liste over de enkelte tiltags bidrag til klima og digitalisering kan findes i bilaget til Kommissionens *staff working document (SWD)*.

Komponenternes bidrag til hhv. klima og digitalisering findes i SWD på hhv. s. 55-56 og 59-62

⁵Genopretningsfaciliteten udgør ca. 90 pct. af NGEU, som også omfatter andre EU-tiltag, herunder InvestEU.

Kilde: Kommissionens forslag til rådsimplementerende beslutning om genopretningsplanen, tilhørende *staff working document* og faktaark for Tyskland: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility/recovery-and-resilience-plans-assessments_en

Dagsordenspunkt 4: Forberedelse af G20-møde for finansministre og centralbankchefer, 23.-24. februar 2023

1. Resume

ECOFIN ventes 14. februar 2023 at skulle fastlægge fælles EU-holdninger (Terms of Reference) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar 2023. Det er det første G20-møde under det indiske G20-formandskab. EU er på G20-mødet repræsenteret ved det svenske EU-formandskab og Kommissionen. Den fælles EU-holdning ventes bl.a. at fordømme den russiske krig i Ukraine, opfordre til påpasselig finanspolitik i lyset af den høje inflation, sikre fødevareresikkerheden gennem internationalt samarbejde og arbejde for at implementere klimatiltag.

2. Baggrund

Indien overtog 1. december 2022 det roterende formandskab for G20¹² fra Indonesien. Hovedtemaet for det indiske G20-formandskab er ”one earth – one family – one future” (”én klode – én familie – én fremtid”) med vægt på global solidaritet og lige adgang til teknologi, kapital og vacciner. Konkret har G20-formandskabet følgende hovedprioriteter:

- 1) Fremme energiomstilling med fokus på global vidensdeling.
- 2) Promovere LiFE (Lifestyle for the Environment), som er et indisk koncept for, hvordan man kan inkorporere en miljøvenlig adfærd i dagligdagen.
- 3) Digital omstilling, der kommer hele verden til gavn.
- 4) Øgede ressourcer til klimafinansiering.
- 5) Sikre forsyningskæder mhp. at fremme fødevareresikkerhed
- 6) Reforme af de internationale finansielle institutioner.
- 7) Accelerere opfyldelsen af verdensmålene.

G20-finansministrene og -centralbankcheferne skal drøfte økonomiske og finansielle emner på møderne under det indiske G20-formandskab. Møderne skal bidrage til at forberede G20-topmødet for stats- og regeringschefer, der afholdes 9.-10. september 2023 i New Delhi, Indien.

Senest fastlagde ECOFIN 4. oktober 2022 en fælles EU-holdning (Terms of Reference) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 12.-13. oktober 2022. Den fælles EU-linje til G20-møderne lagde bl.a. vægt på, at man støttede Ukraine, og at Ruslands krig i Ukraine havde negative konsekvenser for både den globale økonomi og de mest udsatte i verden, som også blev ramt af fødevareresikkerhed som følge af krigen. Den fælles EU-linje støttede drøftelser om klimapolitik, herunder anvendelsen af skattepolitik og CO₂-prissætning til at fremme grøn omstilling, og understregede vigtigheden af hurtigt at implementere effektive klimatiltag. Der henvises generelt til samlenotat vedr. ECOFIN 4. oktober 2022, der blev oversendt til Europaudvalget 22. september 2022.

¹² G20 består af Argentina, Australien, Brasilien, Canada, Kina, Frankrig, Tyskland, Indien, Indonesien, Italien, Japan, Japan, Republikken Korea, Mexico, Rusland, Saudi-Arabien, Sydafrika, Sydafrika, Tyrkiet, Storbritannien, USA og Den Europæiske Union.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. februar 2023 at fastlægge fælles EU-holdninger (Terms of Reference) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 23.-24. februar 2023. EU-landene er repræsenteret på G20-mødet ved det svenske EU-formandskab og Kommissionen.

EU's fælles holdning til G20-mødet ventes bl.a. at:

- Fordømme den russiske krig i Ukraine, som fortsat har store humanitære konsekvenser og negativt påvirker udsigterne for den globale økonomi, herunder ved at hæmme væksten, øge inflationen gennem især øgede energipriser, forstyrre forsyningskæderne, som har været under pres siden begyndelsen af COVID-19-krisen, bringe den generelle energi- og fødevarerikkerhed i fare globalt samt øge usikkerhed på de finansielle markeder og risici ift. den finansielle stabilitet. I lyset af det opfordrer EU til at intensivere den fælles globale indsats for at styrke multilateralismen, modvirke unfair konkurrence og fremme det regelbaserede internationale system.
- Opfordre til påpasselig finanspolitik i lyset af den høje inflation og strammere globale finansieringsvilkår. EU-landene opfordres til at føre en omtrent neutral finanspolitik, idet finanspolitiske tiltag i højere grad bør være midlertidige og målrettede mod udsatte husholdninger samt fastholde incitamenter til energibesparelse og den forsatte energiomstilling. Den Europæiske Centralbank (ECB) vil fortsat stramme pengepolitikken for at få inflationen ned på målet om inflation på omkring 2 pct. på mellemlangt sigt.
- Påpege, at fødevarerangel og højere fødevarer- og gødningspriser som følge af Ruslands krig truer den globale fødevarerikkerhed. Der er derfor brug for øget international koordination for at sikre fødevarerikkerheden og fremme åben fødevarerhandel.
- EU støtter G20's opfordring til multilaterale udviklingsbanker om, at de tilvejebringer yderligere finansiering inden for deres mandat og nuværende finansiering, herunder via øget optimering af bankernes kapitalgrundlag og via nye innovative finansieringsmekanismer.
- Opfordre til at intensivere indsatsen for at implementere den fælles G20-Parisklubs ramme¹³ for gældshåndtering på en forudsigelig, rettidig, ordentlig og koordineret måde. G20 og Parisklubben opfordres til sammen med IMF og Verdensbanken at evaluere den fælles ramme, herunder med henblik på at fremme øget forudsigelighed for lande udfordret af gældsproblemer.
- Opfordre OECD til, at den endelige juridisk bindende aftale, som er nødvendig for at kunne gennemføre spor 1 i den globale aftale om international selskabsbeskatning, bliver klar til vedtagelse inden udgangen af andet kvartal i 2023 samt at der er fokus på at sikre gennemførelsen af OECD-aftalens spor 2. Spor 1 indebærer delvis omfordeling af beskatningsret fra hjemlandet til markedslandet for de største og mest profitable globale koncerner.

¹³ Den fælles G20-parisklub ramme ("Common framework") for gældshåndtering er et initiativ, der blev godkendt af G20 sammen med Parisklubben i november 2020 med henblik på at hjælpe lavindkomstlande, som har uholdbar gæld.

Spør 2 indebærer effektiv minimumsbeskatning på 15 pct. for store multinationale koncerner med omsætning på mindst 750 mio. euro.

- Fremhæve, at politiske beslutninger i retning af CO₂-neutralitet og nul CO₂-emission bør omfatte en bred vifte af skatte-, markeds- og reguleringsmekanismer. Derudover opfordres G20 til at fortsætte sit arbejde med at vurdere hhv. de makroøkonomiske risici ved klimaændringer, de makroøkonomiske og fordelingsmæssige virkninger af klimapolitikker samt strategier for en retfærdig grøn omstilling i verden.
- Opfordre G20 til at fremskynde gennemførelsen af G20's køreplan for bæredygtig finansiering, navnlig ved at gennemføre foranstaltningerne vedrørende taksonomier for bæredygtig finansiering, offentliggørelse af oplysninger om bæredygtighedsforhold og bæredygtighedsrisici. Fokus bør være på at sikre gensidig konsistens og sammenlignelighed mellem landenes taksonomier og standarder for virksomhedsrapportering på tværs af markeder for at øge den bæredygtige finansiering.
- G20 bør støtte arbejdet i Financial Stability Board (FSB) med at overvåge og håndtere risici for den finansielle stabilitet, der er forbundet med alle former for kryptoaktiver. Derudover bør FSB forsætte arbejdet med at fremme modstandsdygtighed over for cyberrisici. G20 bør derudover gå forrest i kampen mod hvidvask (AML) og finansiering af terrorisme (CFT) ved at vedtage risikobaserede forebyggende AML/CFT-foranstaltninger i overensstemmelse med standarderne fra det internationale standardsættende AML/CFT-organ, FATF. Endvidere bør G20 tage de nødvendige skridt til at sikre en rettidig gennemførelse af G20-køreplanen om grænseoverskridende betalinger.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes bredt at støtte en fælles EU-holdning til G20-mødet 23.-24. februar 2023 i forlængelse af hidtidige EU-prioriteter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte udkastet til fælles EU-holdning til G20-mødet 23.-24. februar 2023, som ligger i forlængelse af hidtidige EU-prioriteter.

Regeringen støtter EU-holdningens stærke fordømmelse af Ruslands krig i Ukraine, der udover store humanitære konsekvenser påvirker den globale økonomi negativt.

Regeringen er i lyset af udfordringerne med høj gæld i mange lande og høj inflation enig i behovet for tilbageholdenhed i finanspolitikken.

Regeringen støtter generelt arbejdet i G20, herunder arbejdet for at fremme den grønne omstilling af verdensøkonomien.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.